

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تجلیه محل سرقفلی و حق کسب و پیشه و تجارت به جهت
عدم پرداخت اجاره‌بها یا تاخیر در پرداخت آن

مؤلف: مهدی زینالی

انتشارات هرآگ دانش

عنوان	کتاب: تخلیه محل سرفلی و حق کسب و پیشه و تجارت به جهت عدم پرداخت اجاره بها یا تاخیر در پرداخت آن
سازمان	مهدی زینالی
عنوان قراردادی	ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	تخلیه محل سرفلی و حق کسب و پیشه و تجارت به جهت عدم پرداخت اجاره بها یا تاخیر در پرداخت آن
مشخصات نشر	تهران؛ چراغ دانش، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	۱۲۲ ص.
شماره	۹۷۸-۹۶۴-۸۳۵۵-۵۴۰-۳
موضع	فیبا
موضوع	سرفلی — ایران
موضوع	مالک و مستاجر — قوانین و مقررات — ایران
موضوع	حقوق تجارت — ایران
رد بندی کد	KMH۹۲۲/۹۳۲۳/۹۲۲
رد بندی دیبورن	۴۴۶/۵۵۰-۷
شماره کتابشناسی ملی	۴۴۶۰۲۹۸

عنوان کتاب: تخلیه محل سرفلی و حق کسب و پیشه و تجارت به جهت عدم پرداخت اجاره بها یا تاخیر در پرداخت آن

مؤلف: مهدی زینالی

ناشر: انتشارات چراغ دانش

ناظر فنی: پیمان رسولی

ویراستار: فربیا حسینی

صفحه آراء و طراح جلد: مصطفی حسن نژاد

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۳

قطع و تیراز: رقی، ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۳۵۵-۵۴-۳

آدرس: تهران، هفت تیر، ورودی مدرس، کوچه مازندرانی، پلاک ۴، طبقه سوم و ششم واحدهای ۷ و ۱۴

حق چاپ برای انتشارات چراغ دانش محفوظ است

بنیاد بین المللی سنا

«بنیاد بین المللی حقوقی سنا» با تیمی متخصص از مسئولین، مدرسین، وکلا و کارشناسان ماهر با کارگروه های تخصصی در حوزه های: املاک و اراضی، سرقالبی، بیمه های، آگهی، ثبتی، وصول مطالبات، تنظیم قرارداد ها، ارث و امور حسبي، امور خانواده، مساكن، کیفری آماده ارائه مشاوره و پاسخگویی به سوالات حقوقی هم میهنان محترم هستند.

Email: info@senalaws.com

انتشارات چراغ دهن سر تخصصي کتب حقوقی

تلفکس: ۰۲۱-۸۸۸۳۶۶۵۵ _ ۰۸۱۴۰۸۰۸

ارتباط مستقیم با دفتر فروش: ۰۹۳۵۳۲۴۳۶۵۹

تهران، میدان هفت تیر، ورودی مدرس، کوچه مازندرانی، پلاک ۴، طبقه ۶.

فهرست

۱۲ ..... مقدمه

فصل اول: تعریف سرفولی و حق کسب و پیشه و تجارت

۱۷.....	بحث اول: تعریف سرفولی
۱۷.....	گفتار اول: تعریف سرفولی
۱۹.....	گفتار دوم: سرمایه انسانی سرفولی
۲۴.....	گفتار سوم: مفهوم سرفولی
۲۵.....	گفتار چهارم: انواع سرفولی
۲۶.....	بند اول: سرفولی ناشی از حق کسب و پیشه و تجارت
۲۸.....	بند دوم: سرفولی واقعی
۳۰.....	مبحث دوم: تعریف حق کسب و پیشه و تجارت
۳۲.....	مبحث سوم: تفاوت سرفولی و حق کسب و پیشه و تجارت

فصل دوم: بررسی مشروعیت سرفولی و حق کسب و پیشه و تجارت

۳۷.....	مبحث اول: بررسی مشروعیت سرفولی
۳۱.....	گفتار اول: نظریه فقهاء
۳۸.....	بند اول: نظر امام خمینی (ره)
۳۹.....	بند دوم: نظر آیت‌الله لنکرانی
۴۲.....	گفتار دوم: نظریه فقهاء شورای نگهبان
۴۳.....	گفتار سوم: مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام و اعتبار آن
۴۶.....	مبحث دوم: بررسی مشروعیت حق کسب و پیشه و تجارت

فصل سوم: نحوه تعیین و تشخیص قانون حاکم بر رابطه استیجاری

۵۱.....	مقدمه
۵۲.....	مبحث اول: روابط استیجاری مشمول قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۵۶
۵۲.....	گفتار اول: قلمرو زمانی اجرای قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۵۶
۵۴.....	گفتار دوم: قلمرو مکانی اجرای قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۵۶
۵۶.....	بحث دوم: شرایط روابط استیجاری مشمول ماده واحده مصوب سال ۱۳۶۵ الحاقی به قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۶۲
۵۷.....	گفتار سوم: رای ای بدن سند اجاره
۵۷.....	گفتار دهم: عدم اتفاق سرقفلی
۵۸.....	گفتار سوم: عدم پرداخت
۵۹.....	مبحث سوم: قلمرو اجرای قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۷۶
۶۲.....	مبحث چهارم: اجاره‌های قانون شرعاً قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۷۶

فصل چهارم: شیوه عملی طرح و دفاع در دعوی تخلیه به جهت عدم پرداخت...

۶۹.....	مقدمه
۷۰.....	مبحث اول: بررسی و مقایسه بند ۹ و تبصره یک ماده ۱۴ قانون روابط موجر و مستأجر سال ۱۳۵۶
۷۱.....	گفتار اول: شرایط طرح دعوی تخلیه برابر بند ۹ ماده ۱۴ قانون روابط موجر و مستأجر
۷۶.....	بند اول: عدم پرداخت اجاره‌بها در مهلت مقرر در ماده ۶ قانون روابط موجر و مستأجر ۱۳۵۶
۷۶.....	بند دوم: ابلاغ اخطاریه یا اظهارنامه
۷۸.....	بند سوم: عدم پرداخت اجاره‌بها یا پرداخت با تأخیر

تخلیه محل سرقتی و حق کسب و پیشه و تجارت به جهت عدم پرداخت اجاره‌بها ... ۷

گفتار دوم: شرایط تبصره ۱ ماده ۱۴ قانون روابط موجر و مستأجر ۱۳۵۶ ..... ۷۸
بند اول: عدم پرداخت اجاره‌بها در مهلت مقرر در ماده ۶ ..... ۷۹
بند دوم: ارسال و ابلاغ اخطاریه یا اظهارنامه ۷۹
بند سوم: پرداخت اجاره‌بها در مهلت مقرر قانونی در اخطاریه یا اظهارنامه ارسالی ۸۰
بند چهارم: تکرار مراحل قبل ۸۰
بند پنجم: عدم پرداخت به موقع اجاره‌بها برای نوبت سوم ۸۰
بند ششم: تحقق سایر شرایط در یک سال ۸۱
مبحث سه: الاله قابل بحث در دعوی تخلیه به جهت عدم پرداخت یا تأخیر در پرداخت حور ۸۲
گفتار دوم: شروه مع ابه احور ۸۴
گفتار دوم: زمان اینها از این موضوع بند ۹ ماده ۱۴ قانون روابط موجر و مستأجر ۱۳۵۶ ..... ۸۴
گفتار سوم: تخلیه به جهت عدم پرداخت اجاره ۱ از سوی مستأجر مالک سهم مشاعی ۸۵
مبحث چهارم: الزامات اثباتی خواهان (موجر) و دفاعی خوانده (مستأجر) در دعوی تخلیه به جهت عدم پرداخت یا تأخیر در پرداخت ۸۶
گفتار اول: الزامات اثباتی موجر در دعوی تخلیه به جهت عدم پرداخت یا تأخیر در پرداخت اجور ۸۷
گفتار دوم: دفاعیات مستأجر در دعوی تخلیه به جهت عدم پرداخت یا تأخیر در پرداخت اجور ۹۰
بند اول: پرداخت اجاره‌بها ۹۱
بند دوم: بررسی صحت شرایط طرح دعوی ۹۲
بند سوم: صحت ابلاغ اظهارنامه یا اخطاریه ۹۲

فصل پنجم : دعوی تخلیه به جهت عدم پرداخت اجاره بهاء در رویه قضایی	
مبحث اول نظریه های مشورتی ۹۷	۹۷
قید ۵ روز به جای ۱۰ روز در اخطار یا اظهار نامه ۹۷	۹۷
رسی ارفاق بند ۹ ماده ۱۴ به تبصره یک همان ماده ق.ر.م.م ۱۳۵۶ ..... ۹۸	۹۸
خواست تخلیه به جهت عدم پرداخت اجاره بهای تعدیل شده با ارسال اخطاریه ... ۹۹	۹۹
..... بال از مردم اخطاریه یا اظهار نامه برای در خواست تخلیه به جهت عدم پرداخت اجور ۹۹	۹۹
کیفیت ارسال اظهار نامه ۱۰۰	۱۰۰
منظور از قطعیت حکم ۱۰۰	۱۰۰
مقصود از صدور حکم در بند ۹ ماده ۱۴ ق.ر.م.م ۱۳۵۶ ..... ۱۰۱	۱۰۱
مبحث دوم : نشتهای قضایی ۱۰۱	۱۰۱
چگونگی احتساب یک سال مذکور در تبصره ۱ ماده ۱ قانون روابط مoyer و مستاجر ۱۰۱	۱۰۱
در عدم تسری ارفاق قسمت اخیر شق ۹ ماده ۱۴ به تبصره ۱ مذکور ۱۰۲	۱۰۲
ارائه چک یا سند تجاری دیگر به جای اجاره بها ۱۰۳	۱۰۳
جمع بین بند ۹ ماده ۱۴ ق.ر.م.م ۱۳۵۶ و تبصره ۱ این ماده ۱۰۵	۱۰۵
چگونگی احتساب دفعات تخلف در تبصره ۱ ماده ۱۴ ق.ر.م.م مصوب ۱۳۵۶ ..... ۱۰۷	۱۰۷
مبحث سوم : نمونه رأی و نمونه دادخواست تخلیه به جهت تأخیر یا عدم پرداخت اجور معوقه ۱۰۸	۱۰۸
گفتار اول : نمونه رأی خام تخلیه به جهت تأخیر یا عدم پرداخت اجور معوقه ۱۰۸	۱۰۸

گفتار دوم: عدم صدور حکم تخلیه به جهت نقص اظهار نامه ارسالی ۱۰۹
گفتار سوم: رأی صادره از دیوانعالی کشور(رأی اصراری) ۱۱۴
گفتار چهارم: اراء صادره از دادگاه انتظامی قضات در مورد تأخیر در پرداخت اجره ۱۲۰
گفتار پنجم: نمونه دادخواست ۱۲۲
..... ۱۲۶

فصل سیمین: انسنتی های ضروری سرفلی و حق کسب و پیشه و تجارت

..... مقدمه
۱۲۷
۱- سرفلی چیست ۱۲۸
۲- برای خرید سرفلی یک ملک ۱۲۹
۳- برای فروش سرفلی یک ملک چه سند را باید رعایت کرد؟ ۱۳۰
۴- چند نوع سند سرفلی وجود دارد؟ ۱۳۱
۵- منظور از انتقال سرفلی چیست؟ ۱۳۲
۶- سرفلی چگونه منتقل می شود؟ ۱۳۳
۷- شرایط انتقال سرفلی در صورتی که سند سرفلی عادی نباشد چیست؟ ۱۳۴
۸- در صورتی که سند سرفلی رسمی باشد انتقال چگونه انجام می شود؟ ۱۳۵
۹- اگر شخصی بدون داشتن حق انتقال به غیر، سرفلی را منتقل نماید چه وارد شد؟ ۱۳۶
۱۰- برای داشتن حق انتقال چه عبارتی باید در سند سرفلی قید شود؟ ۱۳۷
۱۱- اعطای نمایندگی یا وکالت برای استفاده از محل سرفلی چه حکمی دارد؟ ۱۳۸
۱۲- در صورت عدم وجود حق انتقال و عدم رضایت مالک به انتقال ، تکلیف مالک سرفلی چیست؟ ۱۳۹

۱۳- در فرضی که دستری به مالک نباشد و حق انتقال به غیر وجود نداشته باشد	
تکلیف چیست؟.....	۱۳۵
۱۴- زمانی که سرفلی ملکی به ورثه به ارث می رسد انتقال کل ملک به یکی از وراث	
با عدم وجود حق انتقال به غیر چه حکمی خواهد داشت؟.....	۱۳۶
۱۵- امامتی که باعث اسقاط حق کسب و پیشه و تجارت و سرفلی می شوند	
ست؟.....	۱۳۶
۱۶- اجاره بادن محل سرفلی چه حکمی دارد؟.....	۱۳۷
۱۷- ۱۷- مالک سرفلی ملکی قصد منافرت به خارج از کشور را داشته باشد در حالی	
که حق انتقال به غیر سرفلی برای او پیش بینی نشده باشد چه باید کرد؟.....	۱۳۷
۱۸- انجام تغییرات (زیکم تغییرات دیوار و امثال آن) در محل سرفلی چه حکمی	
دارد؟.....	۱۳۸
۱۹- چه تغییراتی در محل سرفلی انجام است؟.....	۱۳۸
۲۰- اگر مالک محل سرفلی ملکی را به دیگری منتقل نماید و مالک جدید	
بنای ناسازگاری بگذارد تکلیف چه خواهد بود؟.....	۱۳۸
۲۱- ارزش سرفلی و حق کسب و پیشه و باران یک مغازه چگونه تعیین می شود؟	
.....	۱۳۹
۲۲- حق مالکانه چیست و در صد قانونی یا عرفی آن چگونه شناس می شود؟.....	۱۳۹
۲۳- آیا می توان مستاجر دارای حق کسب و پیشه و تجارت و مغازه ای اتخالیه کرد یا	
?.....	۱۴۰
۲۴- در صورت تخلف مستاجر بهترین راه برای ثبت آن چیست؟.....	۱۴۰
۲۵- آیا بدون اجازه مالک مستاجر می تواند تغییر شغل دهد؟.....	۱۴۰
۲۶- در صورتی که مستاجر مغازه را به مدت طولانی بسته و در ایران حضور ندارد	
چگونه می توان حکم تخلیه آن را گرفت؟.....	۱۴۰

۲۷-اگر مالکیت ملک دارای سرفقلى توسط شخصی جدید خریداری شود آیا مستاجرین (صاحبان سرفقلى و حق کسب و پیشه و تجارت) بایستی با مالک جدید قرارداد اجاره جدیدی منعقد کنند یا خیر؟ ۱۴۱
۲۸-مرجع قضایی صالح به رسیدگی به دعوای تعديل اجاره‌ها کدام است؟ ۱۴۱
۲۹-مال برای افزایش اجاره‌ها چه باید بکنند؟ ۱۴۱
۳۰-با قید مدت در اجاره نامه در سرفقلى و حق کسب و پیشه و تجارت مستاجر اثر درد با خیر؟ ۱۴۲
۳۱-چگونه می‌توان مغازه را به اجاره داد که مشمول سرفقلى و حق کسب و پیشه و تجارت نباشد ۱۴۲
۳۲-در صورت اندک تأخیر اجاره مغازه بدون اجازه مالک، مستاجر متسحق چند درصد از حق و حقوق خود خواهد داشت؟ ۱۴۳
۳۳-آیا می‌توان به خاطر نیاز لخت مغازه را تخلیه نمود یا خیر؟ ۱۴۳
۳۴-اخذ اجاره‌ها توسط مالک نشانه احتیاط متنی او به تخلفات مستاجر می‌باشد یا خیر؟ ۱۴۳

ضمائن

قانون روابط مجر و مستأجر مصوب سال ۱۳۵۶ ..... ۱۴۷
فصل اول: کلیات ۱۴۷
فصل دوم: میزان اجاره‌ها و ترتیب پرداخت آن ۱۴۸
فصل سوم: در تنظیم اجاره‌نامه ۱۵۰
فصل چهارم: موارد فسخ اجاره و تخلیه عین مستأجره ۱۵۳
فصل پنجم: حق کسب یا پیشه یا تجارت ۱۵۸
فصل ششم: تعمیرات ۱۶۰

قانون محل مطب پزشکان مصوب ۱۳۶۶/۱۰/۲۰	۱۶۵
مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص «حق کسب یا پیشه یا تجارت»	
..... ۱۳۶۹/۱۰/۲۵	۱۶۵
.....	
۱۶۷ ..... هرس، منابع و مأخذ	
۱۷۰ ..... مدت	
۱۷۱ ..... سرم افزارها، حقوق	

مقدمه

بعد از تالیف سلسله ستایه‌ها، مربوط به سرفولی که حوزه تئوری آن در کتاب «سرفوپلی و حق کسب و پیشه و تجارت حقوقی آن» و مسائل عملی موضوع در کتاب «شیوه‌های عملی طرح و دفاع از دعاوی سرفولی و حق کسب و پیشه و تجارت» مورد بررسی عملی و کاربردی قرار گرفت و در نهایت در کتاب «مجموعه پرسش و پاسخهای سرفولی و حق کسب و پیشه و تجارت» سوابق ظریفه در باب سرفولی و حق کسب و پیشه و تجارت با طبقه بندی موضوعی از قرار حقوقدانان و علاقمندان قرار گرفت حال قصد داریم طی یک مجموعه ۱۵ جلدی مرکدام از دعاوی مربوط به سرفولی و حق کسب و پیشه و تجارت را بصورت داده مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار دهیم تا همکاران گرامی و حقوقدانان تحریز و محترم برای بررسی یک دعوی و یک موضوع از مراجعه به منابع مختلف بی نیاز باشند در این مجموعه ۱۵ جلدی که همه دعاوی سرفولی و حق کسب و پیشه و تجارت را مشمول خواهد شد ضمن طرح مبانی تئوری سرفولی و حق کسب و

پیشه و تجارت در کلیه کتابها قسمتهای کاربردی و عملی دعوی از کتاب
شیوه های عملی طرح و دفاع از دعوی سرفولی و حق کسب و پیشه و تجارت
ذکر شده و در نهایت کلیه اظهار نظرهای مراجع قضایی و نظریات مشورتی به
همراه نمونه آراء و نمونه دادخواست در کتاب گنجانده شده است که تحریر
حاجز دعوی «تغییه به جهت انتقال به غیر» به تشريع و بصورت جامع مورد بررسی
رار گرفته است.

در نهایت این می دانم تشکر و قدردانی خود را از خدمات سرکار خانم فریبا
حسینی ام و بازداری و بازخوانی این اثر اعلام دارم و از دوستان و همکاران و
حقوقدانان عزیز تقدیر ننمایم بود انتقادات و پیشنهادات خود را در مورد این اثر با
ما در میان بگذارند. بنچنان موجب خرسندی خواهد بود که همکاران عزیز
نمونه آراء مأخذده از داده های در موضوع کتاب برای استفاده در چاپهای بعدی
به نشانی ما ارسال فرمایند.

تهران- یک هزار و سیصد و نود و دو
مهدي زينالي